De speelruimte voor ReX-initiatieven in maatwerkbedrijven | Weg naar ReX - deel 2

02 oktober 2025, 12:39

Thomas Vandenhaute

Waarom speelruimte cruciaal is

Weet u hoeveel vrijheid er binnen uw organisatie bestaat om ReX-initiatieven op te starten? Vaak is dit inzicht wel aanwezig, maar blijft het impliciet. Daardoor wordt het moeilijker om erover te spreken of de bewegingsvrijheid te vergroten.

Elk maatwerkbedrijf heeft zijn eigen troeven en context. Dit raamwerk helpt u de meest relevante stappen te zetten voor uw situatie. Alle inzichten bundelden we in één publicatie.

Download hier de uitgebreide publicatie

De ruimte om ReX-projecten te starten wordt bepaald door vele elementen: leiderschap, beschikbare middelen, organisatiestructuur en bedrijfscultuur. Weten hoe deze speelruimte eruitziet en wat ze beïnvloedt, is een eerste stap om samen met collega's of leidinggevenden concrete acties te definiëren.

Volledige transparantie doorheen de hele organisatie is niet altijd haalbaar. Maar wanneer medewerkers die betrokken zijn bij ReX-initiatieven een gedeeld beeld krijgen van de bewegingsvrijheid, ontstaat er een stevige basis voor samenwerking en actie.

Een stapsgewijze aanpak

In dit artikel reiken we een eenvoudige aanpak aan om de speelruimte in kaart te brengen en er samen mee aan de slag te gaan. Het proces bestaat uit vier stappen.

Stap 1: breng de beïnvloedende factoren in kaart

De bewegingsvrijheid wordt bepaald door de wisselwerking tussen willen, kunnen en mogen. U wil actie nemen, u beschikt over de vaardigheden om dit te doen, en u krijgt ook de ruimte om die acties uit te voeren.

- De inzet en drive van medewerkers
- De ambitie en visie van de organisatie rond ReX
- Het type leiderschap
- De beschikbare middelen
- Processen en technologieën
- Klanten en hun producten

Afhankelijk van uw situatie spelen sommige factoren een grotere rol dan andere. Het loont om deze elementen expliciet te benoemen en eventueel te visualiseren.

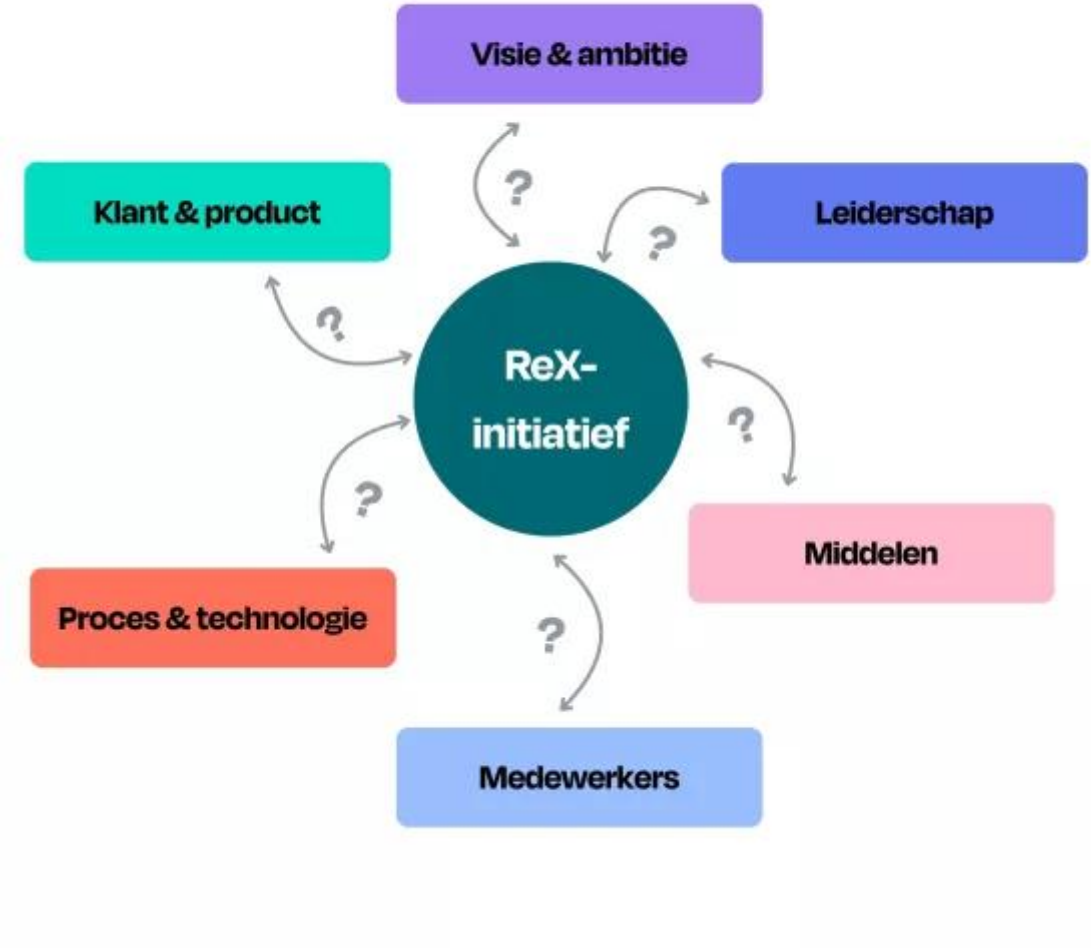

Stap 2: onderzoek de interacties

Bekijk vervolgens hoe elk aspect zich verhoudt tot ReX-initiatieven. Dat kan via eenvoudige oorzaak-gevolgvragen:

- **Ambitie en visie:** stimuleert de organisatie ReX, of helpt een initiatief juist om visie en ambitie scherper te formuleren?
- **Leiderschap:** ondersteunt leiderschap ReX, of vergroot een initiatief de zichtbaarheid van leiderschap?
- **Middelen:** zijn er budgetten toegekend, of zorgt een initiatief voor nieuwe middelen?
- **Klant en product:** komt de vraag van klanten, of opent een initiatief net nieuwe klantrelaties?
- **Processen en technologie:** zijn er al ondersteunende processen, of dwingt een initiatief innovatie af?
- **Medewerkers:** beschikken ze over de juiste vaardigheden, of helpt een initiatief om die competenties beter te benutten?

U kunt deze vragen aanvullen met reflecties over verandering: welke triggers zetten vernieuwing in gang, hoe ontstaan nieuwe partnerschappen, welke investeringen werden recent gedaan?

Stap 3: beschrijf de speelruimte

Eens de inzichten verzameld zijn, kunt u de speelruimte beschrijven. Het doel is niet een perfecte analyse, maar een gedeeld beeld dat u met collega’s kan bespreken.

Focus op feiten in plaats van oordelen. Benoem wat er wél aanwezig is en waar de grenzen liggen. Zo wordt de ruimte bespreekbaar zonder te vervallen in kritiek of blokkades.

Deze elementen geven bewegingsvrijheid o

Ambitie

Omzet en tewerkstelling in CE verdubbelen in x jaar.

Leiderschap

De ReX-initiatieven kunnen door elke leidinggevende opgestart worden.

De ReX-initiatieven dragen bij aan de elem

Ambitie

De uitvoering van orienterende testen draagt bij aan de CE doelen en maken deze

Leiderschap

De acties genomen door het ad-hoc CE team helpt om ReX projectstatus op te nemen in maandelijkse opvolgmeeting.

Stap 4: bepaal acties

Op basis van deze beschrijving kunt u acties formuleren. Kies acties die passen binnen de bestaande speelruimte, of acties die die ruimte stap voor stap vergroten. Kleine, informele experimenten zijn vaak een goed startpunt. Ze vergen weinig middelen, maar leveren waardevolle inzichten op. Wanneer ze werken, kunnen ze teruggekoppeld worden naar het formele niveau.

Speelruimte

Acties die bev

Formeel

Engagemen
zoeken
pr

Leiderschap

Informeel

Bespreek lee
experimenten (vb
ingezamelde info
uit omkaderin

Leestips bij beperkte speelruimte

Soms blijkt dat de bewegingsvrijheid voor ReX-initiatieven beperkt is. Dat hoeft geen reden te zijn om te stoppen. Ook in die situaties is vooruitgang mogelijk. Heeft dit artikel je geprikkeld? Lees dan zeker onderstaande boeken.

1. Vooruitgang boeken waar dat eigenlijk niet kan
   Lees: lock-ins en interafhankelijkheden: de kip of het ei? (Deel 1)
2. Leiderschap bij complexe problemen
   Lees: leiderschap als succesfactor in circulaire projecten

Samenvatting

De speelruimte om ReX-initiatieven te starten hangt af van medewerkers, leiderschap, middelen, processen en klanten. Door deze factoren systematisch in kaart te brengen, ontstaat een gedeeld beeld dat samenwerking versterkt. Zo kunt u haalbare acties kiezen en stap voor stap de ruimte vergroten.

Vooruitblik in de reeks

Nu de speelruimte in kaart is gebracht, kunt u vervolgstappen daarop afstemmen. Samenwerken met gelijkgestemden versterkt de impact en verhoogt de motivatie. In het volgende artikel gaan we dieper in op de gangmakers in organisaties: de mensen die ReX-projecten trekken en vooruitgang mogelijk maken.

Ontdek de andere artikels in de ReX-reeks:

- Ontdek de volledige ReX-reeks
- Deel 1: ReX-activiteiten voor maatwerkbedrijven: kansen en samenwerking
- Deel 3: de gangmakers voor ReX-initiatieven
- Deel 4: uw troeven voor ReX-initiatieven
- Deel 5: ReX-doelen voor maatwerkbedrijven
- Deel 6: co-creatie voor ReX-initiatieven
- Deel 7: een sluitende business case voor ReX-samenwerking
- Deel 8: één ReX-verdienmodel, meerdere businesscases
- Deel 9: beweegredenen die ReX vooruitbrengen

- Deel 10: grenzen die ReX sterker maken
- Deel 11: sterktes als hefboom voor ReX

Ontdek het Remanumaat-project

Wilt u meer weten over dit thema en hoe samenwerking binnen ReX-strategieën werkt?

Ontdek het Remanumaat-project

steun van VLAIO.

Auteurs

Thomas Vandenhaute